

Rädda Barnen

VÄGLEDNING FÖR MEDBORGARFÖRSLAG

Vad är ett medborgarförslag?

Medborgarförslag är en möjlighet för kommuner att låta alla som är folkbokförda i kommunen lämna förslag till kommunfullmäktige. Fullmäktige är skyldiga att besluta om förslaget inom ett år från att det lämnats in.

Hur kan Rädda Barnen använda medborgarförslag och vem får lämna förslag?

Medborgarförslag är en av de vägar som finns att föra fram sina synpunkter direkt och formellt till lokala beslutsfattare. Möjligheten att använda medborgarförslag infördes 2002. Utöver detta konkreta sätt att lägga fram förslag, finns ytterligare sätt att delta och påverka utifrån befintliga kanaler i kommunen. Ett sådant är det medborgardialoger som finns i många kommuner, det förstärkta folkinitiativet från 2011 som handlar om ökad möjlighet att begära kommunala folkomröstningar samt exempelvis medborgarbudgetar. Mer om dessa finns att läsa på Sveriges Kommuner och Landstings hemsida (SKL), <https://skl.se/demokratiledningstyrning/medborgardialogdelaktighet/medborgardialog/faktabladmedborgardialog.668.html>

Eftersom det är en lagstadgad möjlighet som också möjliggör för barn under 18 år att på ett enkelt sätt ha inflytande över kommunpolitiken, kan Rädda Barnen informera barn och även hjälpa barn att använda denna möjlighet till inflytande. Som medlem kan du exempelvis hjälpa till med att söka information om den aktuella frågan, bevaka vad som händer med förslaget; när frågan ska behandlas och beslut ska fattas.

För lokalföreningen är det också en möjlighet att föra fram sina egna förslag och se till att beslutsfattarna tar ställning. Det är en bra utgångspunkt för att få uppmärksamhet för barnets rättigheter lokalt.

Alla som är folkbokförda i kommunen, alltså även utländska medborgare och barn, får lämna förslag. Förslagen måste lämnas in av en eller flera enskilda personer. Alltså kan inte en förening lämna in förslag i föreningens namn, men ett förslag kan skrivas under av alla medlemmar i föreningens styrelse eller av andra enskilda medlemmar. Givetvis kan man också gå samman med andra föreningar och skriva under med de namn som ställer sig bakom förslaget.

Vad kan jag föreslå?

Ett medborgarförslag kan handla om allt som fullmäktige har rätt att besluta om. Det kan vara frågor om skola, kultur, miljö, trafik- och samhällsplanering och demokratifrågor med mera. Förslagsvis kan man gå in på kommunens hemsida och titta på tidigare protokoll eller handlingar där medborgarförslag har behandlats. Det är alltid möjligt att kontakta kommunstyrelsens kansli för att ta reda på mer kring en fråga.

Var hittar jag information om medborgarförslag?

De flesta kommuner informerar om detta på sin hemsida. Där framgår hur ett medborgarförslag ska se ut för att godkännas och var det ska lämnas in. Det går också bra att kontakta kommunens tjänstepersoner för att ta reda på med om hur man går tillväga. Även på SKLs hemsida finns mer att läsa om medborgarförslag samt detta faktablad:

<https://skl.se/download/18.33ccf562145ac94e9982d707/1399385741511/skl-faktablad-3-medborgardialog-om-medborgarf%C3%B6rslag.pdf>.

Vad händer med förslagen?

Kommunfullmäktige är skyldigt att ta upp ett medborgarförslag inom ett år. I mindre kommuner går det ofta fortare än så. De som lämnat in ett medborgarförslag har också rätt att vara med och tala för sitt förslag i fullmäktige när det tas upp. Då har ofta en tjänsteperson berett ärendet, alltså tagit reda på fakta och skrivit ett underlag, så att ledamöterna kan ta ställning till föreslaget.

Om ett medborgarförslag avslås är det ofta för att det inte faller inom fullmäktiges ansvarsområde eller att frågan tagits upp tidigare av och då avslagits. För att undvika detta är det bra att ta reda på om liknande frågor har behandlats tidigare och om förslaget verkligen ligger under fullmäktiges ansvar. Även om ett medborgarförslag avslås kan det initiera en debatt mellan de förtroendevalda och på så vis skapa ett intresse hos fler. Lokala medier följer fullmäktiges arbete och uppmärksammar nya frågor och initiativ som tas av medborgare. Det kan också vara ett sätt att visa att Rädda Barnen är aktiv i frågan och följer kommunens arbete.

Att göra barn delaktiga

Tänk på att deltagande är frivilligt och måste anpassas till barnets ålder, förmåga, kunskap och önskemål. Om det finns mindre barn som vill lämna in förslag till kommunen, gör processen lekfull, ta hänsyn till barnets synpunkter och gör processen/mötet givande för alla som deltar. Funder över vad barnen får ut av att delta, var säker på att de gör det för sin egen skull och inte för att de ska representera alla barn eller vara alibin för den fråga som tas upp. Säkerställ också att om barn är med i processen, att de är med både i planering, i att formulera förslaget och att följa upp hur det gick. Var tydlig med att förklara varför beslutet som fattades.

Exempel på förslag från barn i Skarpnäcks stadsdel

Vill ni ta första steget till att minska segregationen mellan romer och andra invånare? Det undrar 19 ungdomar från Rättighetsjakten 2017, som skrivit ett medborgarförslag till stadsdelen där de föreslår en minnesplats för romer i Skarpnäcksparken bakom kulturhuset. Här skriver en lokaltidning om ungdomarnas arbete och deras motivering: <https://www.stockholmdirekt.se/nyheter/ungdomarnas-forslag-skapa-en-minnesplats-for-romer-i-skarpnack/repqgs!Q4Mv8HzdCZJMoxi55M3HUQ/>

I Skarpnäck fattades beslut enligt nedan, efter bara några månader efter förslaget skickats in:

Medborgarförslag om minnesplats för romer

Svar på medborgarförslag

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutar följande:

Skarpnäcks stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens svar på medborgarförslaget.

Ärendet

Ärendet redovisas i förvaltningens tjänsteutlåtande (dnr: 1.2.4.-308/17) daterat 2017-10-19.

Medborgarförslaget innehåller bland annat önskemål om att instifta en minnesplats i Skarpnäcksparken bakom Skarpnäcks kulturhus. I medborgarförslaget framgår att platsen har valts ut då det finns en stark romsk närvaro i området och då stadsdelsförvaltningen och dess kulturhus bedriver verksamhet som lyfter romsk kultur.

Förvaltningen ser positivt på förslaget men anser att det är viktigt att medborgarförslaget utreds vidare för att säkerställa minnes-platsen speglar historien på ett korrekt sätt. I förslaget framgår önskemål om att placera minnesplatsen i Skarpnäcksparken. Utredningen från Historiska museet har dock visat att de sista romska bosättningarna i området var lokaliserade i området kring Flaten. Förvaltningen har därför inlett ett samarbete med Stadsmuseet för vidare efterforskningar för att säkerställa att minnesplatsen blir historiskt riktigt.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är förvaltningens förslag. Ordföranden finner att stadsdelsnämnden beslutar enligt förslaget.

Tips att tänka på!

Ett medborgarförslag kan bara lämnas in av individer, inte av en förening. Däremot kan man skriva under med de av föreningens medlemmar som står bakom förslaget.	Medlemmar, barn och unga, aktiva personer i föreningens verksamhet eller personer andra samarbetsorganisationer.	Ett medborgarförslag kan skickas in när som helst.
Ta gärna kontakt med de olika partiernas representanter och berätta om er förslag och era argument.	Styrelsemedlemmar, barn och unga.	Innan ni skickar in eller i samband med att ni har skickat in förslaget.
Den eller de som lämnat in ett förslag har rätt att berätta om förslaget. Passa på att hålla ett brandtal och se till att barn som vill ta plats ges möjlighet och får förbereda sig.	Den eller de som vill.	I samband med att förslaget behandlas i fullmäktige.
Kontakta lokala medier och berätta att ert förslag ska behandlas i fullmäktige.	Ansvarig i styrelsen för media kontakter	
Dela på er facebook sida/grupp att ni lämnat ett förslag och informera om hur det går. Öppna för en barnrättsfika i samband med att förslaget ska behandlas för att engagera fler som kan vara intresserade av frågan.		I samband med att förslaget behandlas i fullmäktige.
Följ upp, vad beslutade fullmäktige? Är ni nöjda med beslutet – visa uppskattning och behåll kontakt med de politiker som ställde sig bakom förslaget. Är ni missnöjda, fundera över bakgrunden till att beslutet blev avslaget.		Efter att förslaget har behandlats.

Exempel på medborgarförslag och svar kring barnfattigdom som skickats in:

1. "Ett medborgarförslag om barnfattigdom i farsta"
<https://insynsverige.se/documentHandler.ashx?did=120016>
2. Exempel på yttrande och yrkande i nämnd i samband med behandling av medborgarförslag kring barnfattigdom i Oskarshamn " <https://www.oskarshamn.se/globalassets/bygga-bo-miljo/dokument/protokoll-tn/2011/tn-2011-11-14.pdf>"
3. Medborgarförslag om kostnadsfri idrott för barn och ungdomar
<https://www.lulea.se/download/18.4743542213c82a1eb132d78/1359551502457/2011-08-29+%C2%A7+139+Medborgarfo%CC%88rslag+om+kostnadsfri+idrott+fo%CC%88r+barn+och+ungdomar.pdf>